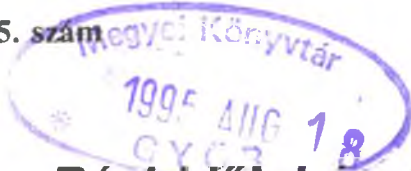




II. évf. 5. szám



## Régi idők búcsúja

Sokan vagyunk, akik többször halljuk szüleinktől, az idősebbektől: "Bezzeg az én időmben!" Valóban igaz ez a mondás a búcsúi népszokásokra is, hisz más volt a tartalma, évekkel évtizedekkel ezelőtt, mint napjainkban. Ma már nem az egyházközség védőszentjének vagy a templom fölszentelésének emlék-ünnepe ez a nap. Megváltozott ünneplésünk, módosultak azok a normák, amelyek meghatározták ennek a napnak is lefolyását. De talán nem hiábavaló, ha egy kedves 60 év körüli enesei asszony elmeséli emlékeit erről a napról, amelyek ma is elevenen élnek gondolataiban. Egésznapos rendezvény volt búcsúkor Ene-sén. A tűzoltóság bemutatójával indult a nap, akik ügyességi versenyszámokban mérték össze gyakorlottságokat. A nap folyamán nagy tekeversenyek és furball-mérkőzések zajlottak az "öreg fiúk" és a fiatalok között. ebéd után az ifjak elbádozták a verbunkost. Keményszárú csizmában, feltürt ingujjban, mellényben járták a táncot a Roszinszky vendéglőben, kultúrház udvarán és a Káldy vendéglőben. A gyerekek talán a ringispilnek örültek a legjobban ezen a napon. A szegényebbek úgy tudtak a ringispilre felülni, hogy előbb tiszter hajtották - mivel kézi hajtású volt - majd a következő menetet ingyen kapták teljesítményük jutalmául. A fiatalok szomjúságát a kútvízzel készített édes málnavíz oltotta, amit 20 fillérért kínáltak a vendéglősök. Csodálatos volt búcsúkor Ene-se, hisz az egész faluban zöldelltek a szederfák. Ekkorra már kikeltek a selyemhernyók is, s még mielőtt a bálba elmehetünk volna, meg kellett őket etetnünk eperle-véllel. Minden vendéglőben este bál volt, ahol 5-6 tagú zenekar játszott. A Bancsó-zenekar már délutántól - a mai kulturház udvarán húzta a talpaávalót a lakosság örömeire. A zenekar vezetője és primása: cipész Bancsó Ferenc volt. Imre volt a brácsás, István a bőgős és idős Bancsó István volt a cimbalmos. Amikor fogság után hazajött Jáger Gyula bácsi - a falu kovácsa - ő szintén a csoport tagja lett. Később, mikor id. Bancsó István meghalt, új zenekar alakult, melynek tagjai Bancsó Ferenc, Tóth Antal (József Attila utcai lakos), Jáger Gyula, Horváth Mihály (Csanaki) és Bancsó Imre. Búcsúkor a táncteret szokás volt nyárfaággal bekeríteni, ezzel is jelezve a természet megújulását. Mikor az etetések befejeződtek, az eneseiek akkor mentek el a bálba. Az anyák elkísérték lányukat, az idősebbek megnézték a fiatalokat és eldalolgattak egy-egy fröccs vagy korsó sör mellett. Reggelig zajlott az együttmulatozás, a tánc.

Búcsúi hétfői elfoglaltságunk a répakapálás volt. Az önfeledt szórakozás és kikapcsolódás lehetőségét teremtette meg egy falusi közösség számára ez a nap. Nem gondolva a következő napok nehézségeire, fáradtságaira.

Nagyné Dóry Andrea

### Pünkösöd

A pünkösöd a tavaszi ünnepekör változó időpontú ünnepei közé tartozik - a húsvét ünnepe követi hét héttel, 50 nappal. A pünkösöd egyházi ünnepehez számos olyan ősi szokás kapcsolódott, amely a természet újraéledését, a tavaszt köszöntötte. Már a középkorban szokás volt a pünkösdi királyválasztás. A XVIII. század végétől a Dunántúlon a kislányok pünkösdi királynéjárása.

# HÍRMONDÓ

## Dsida Jenő: Pünkösöd

Ujjong a lelkem s tele van örömmel:  
Ma érkezik a régvárt vendég!

Bár lilium-palástot  
Vehetnék vállaimra  
S elébe úgy mehetnék  
Hogy szűzfehéren üdvözljem őt! -  
Bár tűzrózsákat, égő szíveket  
Szórhatnék szét a nagy világon,

Hogy illatot és színeket  
És imákat találjon,  
Amerre jár! -  
Bár lenne szívem ünnepi  
Zsolozsmát zengő, nagy harag,  
Melyek szétkiáltja örömét,  
Hogy csengjen-bongjon tőle a határ!

Pedig, kit várok, csak egy kis madár,  
Remegő szárnyú, hófehér galamb! -  
- De benne ég az örök Láng.  
A szent tevére ihlető nagy Isten!  
Szemén pünkösdi tüzek nyelve csap ki  
S így tekint le ránk!

Csak egy pihenő, hófehér galamb!  
De őt imádom, amíg élek,  
S előtte hullok térdre egyedül  
Parányi semmiségem  
Alázatos mély érzetében  
Mikor felettem átrepül  
Mert ő az Úr és ő a Lélek!

S tőle várjuk fényes újulását  
A föld színének,  
Ő hozzá csap fel ezer ének  
Ostromlón zúgva pünkösöd hajnalán:  
Oh jöjj el! Jöjj el! Szentlélek, Úristen!  
halld meg világ a titkot:  
Ma eljön hozzánk! Szentlélek Úristen!  
Ujjong a lelkem s tele van örömmel!

## Az 1994. május 8-i választás Enesei eredményei

### Területi választási eredmények

A választók nyilvántartásába felvett választópolgárok száma	1248 fő
A választás napján tartózkodási helyen igazolással szavazók	1 fő
A választók nyilvántartásában lévő választók száma a választás befejezésekor	1249 fő
Szavazóként megjelentek száma:	846 fő 67,7 %
Érvénytelen szavazatok száma	13
Érvényes szavazatok száma	833

### Az érvényes szavazatok listánként:

Szabaddemokraták szövetsége:	226	27,1 %
Magyar Szocialista Párt:	214	25,7 %
Fiatal Demokraták Szövetsége	83	10 %
Független Kisgazda Párt	81	9,7 %
Magyar Demokrata Fórum	70	8,4 %
MSZDP	37	4,5 %
Kereszténydemokrata Néppárt	36	4,3 %
Köztársaság Párt	20	2,4 %
Agrárszövetség	19	2,3 %
Munkáspárt	19	2,3 %
Egyesült Kisgazdapárt	13	1,6 %
Magyarországi Zöld Párt	7	0,8 %

LPSZ. Vállalkozók Pártja	6	0,7 %
Nemzeti Demokraták	2	0,2 %

\* \* \*

### Egyéni választás eredményei:

Szavazóként megjelentek	846	67,7 %
Érvénytelen szavazólapok száma	11	
Érvényes szavazatok száma összesen:	835	

### Az érvényes szavazatok szám a jelölteként

Krankovits Ferenc SZDSZ	217	26 %
Varga József MSZP	197	23,6 %
Dr. Nagy József MDF	86	10,3 %
Rigler Zoltán FIDESZ	83	10 %
Hatvani László FKGP	75	9 %
Dr. Kiss János	41	4,9 %
Krudy Géyza István KDNP	32	3,8 %
Horváth Sándor Munkáspárt	21	2,5 %
Dr. Kollár Gábor		
Köztársaság Párt	19	2,3 %
Sz. Rézmán Teréz Független	18	2,2 %
Dr. Gergátz Elemér	17	2 %
Kovács Tibor Agrárszövetség	17	2 %
Pongrácz Zsolt LPSZ Vp.	7	0,8 %
Hegyi István független	5	0,6 %

## Önkormányzati hírek

1994. május 3-án képviselőtestületi ülés volt az alábbi napirendekkel:

1. A napköziotthon óvoda vezetője beszámolt az óvoda munkájáról. Az intézmény kinötte önmagát, a gyerekek kényelmesebb elhelyezése érdekében az egyik csoportszobát belső fal kivételével meg kellett nagyobbítani.
2. A sportegyesület volt vezetőjének beszámolóját hallgatta és fogadta el a testület.
3. Építési telek vevőjét jelölte ki a Külsőréti dűlőben.
4. Többszöri tárgyalás után elfogadta az óvári Rekultív Kft. szemétszállítás díja ennek megfelelően az alábbiak szerint alakul:

1994. január 1-től: 100,- Ft/lakás/hó + 17,- Ft/fő/hó + 10 % Áfa.

Kukaedény bérlet 35,- Ft/hó + 25 % Áfa

A szerződésben foglaltak szerint lehetőség van arra is, hogy az új belépők is bérelhetik a kukát - a korábbi gyakorlattól eltérően - nem kell azt megvásárolniuk.

# Kilométerek ezerszáma 1.

Árpásiné dr. Tóth Erzsébet ma a Baross Gábor Közgazdasági Szakközépiskola igazgató-helyettese. 1972-ben járt a Szovjetunióban s úti élményeit akkoriban a Kisalföld közölte. Mint hajdanvolt enesei, hozzájárult az Enesei Hírmondó is közölje írását.

Ha valaki ezt olvassa: Szibéria, azonnal a hideg jut eszébe, és valami zod, rideg, mocsaras tájat képzel el. Megpróbálom megbizonyítani, hogy ez nem egészen így van.

Az idén július 8-tól augusztus 19-ig a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem 18 diákja (11 fiú és 7 leány) a Szovjetunióban járt. Egyetemünknek már több éves a kapcsolata az irkuzski egyetemmel, s idén már ötödször dolgoztak az irkuzski diákok magyar, a magyar "közgázosok" szibériai építőtáborban. A négyhetes munka után a Szovjetunióval ismerkedtünk. Július 8. szombat, reggel fél 8, gyülekezés Ferihegyen. Hosszú út előtt álltunk. Még nem tudtuk pontosan, mit dolgozunk hol lesz a tábor, és az első repülőút is izgatott mindenkit.

Az adminisztrációs teendők után beszálltunk a MALÉV-gépbe, ami menetrendszerint fél 9-kor indult. Az első felszállást sikeresen átvészeltük, és élveztük fentről a felhők mögül előbukkanó tájat. Két és fél óras repülés után megérkeztünk a nemzetközi reptérre, Seremetyevora. Moszkvai idő szerint már 1 óra volt. "Forró Moszkva" fogadott bennünket, az ottaniak szerint évek óta nem volt ilyen kánikula Moszkvában.

A leg-eket tehát hamar megismertük, hat héten végéig kísérték bennünket és főleg a távolságokra vonatkoztak. Az irkuzski gép az egyik belföldi reptérről indult. Másfél, kétórás (óránként 100-120 km-t tettünk meg) taxizás után érkeztünk a domogyedovói reptérre. Azt hittük, sosem érünk oda. Pedig hol volt még ez a távolság attól, amit még utána megtettünk! Az indulásig körülnéztünk egy kicsit, hirtelen a győri vidéki auto-

buszmegálló jutott eszembe. Győrről annyi az induló-érkező autóbusz, mint itt a le- és felszálló gép. Közben egy kiadós zivatar lehűtötte a levegőt, de utána gyönyörű napsütés ragyogott, ami legnagyobb csodálkozásunkra még este 10 órakor is tartott. Az Aeroflot gépevel 24.13-kor indultunk, szó szerint a csillagok között repültünk. Alattunk a reptér és a városok fényei, felettünk pedig az "égi" fények. Ennél sokkal szebb a Hold-nyugta és a napfelkelte, amit egyszerre láttunk úgy másfél, kétórás repülés után. Igaz, ezért a látványért öt órával fizettünk (ennyi az eltérés Moszkva - Irkuzsk között), tehát hamar reggel, sőt dél lett.

Ez a repülés 7 órás volt. Közben Orosztkban leszálltunk ahol igazi szibériai hajnal fogadott bennünket. Nagyon fáztunk és álmososság is voltunk, mert hiányzott az elveszett öt óra. Fentről is láthattuk már Szibériát, ha nem éppen a csodálatosan fehér és vakító felhők között, felett repültünk. Nagyon sok kisebb-nagyobb tavat, rengeteg-rengeteg erdőt láttunk. Települést már kevesebbet.

Irkuzskban helyi idő szerint már 12 óra volt, amikor megérkeztünk. Várt bennünket a tábor komisszárja (politikai vezető), és az irkuzski egyetem komszomolistái, akik a munka utáni programjukat szervezték, kísérték bennünket. A reptérről egy kollégiumba vittek bennünket. Rövid pihenő után a városban sétáltunk, és egy kicsit hajókáztunk az Angarán. Aztán végre lefeküdtünk. Hiába nagyon hosszú volt az egybeolvasd két nap. Előző reggel még otthon voltunk, most meg már kb. 7000 kilométerre Magyarországtól.

Másnap (már júl. 10. hétfő) ismét a reptérre mentünk. Következő úticél: Bratszk. A rossz idő miatt a gép később indult, de kényelmesen töltöttük az időt az Intourist várójában. Társasjáték, sakk, számpoker, beszélgetés (magyarul-oroszul, kézzel-lábbal). Ekkor még ugyancsak törtük vagy inkább hallgatuk az orosz nyelvet. Bezzeg két hét múlva...

Közben meg is vacsoráztunk és itt találkoztunk először az egyik érdekességgel (az elmaradthatatlan tea mellett) a "számológéppel" (amit nálunk általános iskolában ismertünk meg). A Szovjetunióban mindenütt - üzletben, postán, vendéglőben, önkiszolgáló étteremben - ezzel számolnak, még akkor is ha a pénztárgép is mutatja az összeget. Persze, hogy megtanultunk rajta mi is számolni. Végre éjfélkor megtörtént a harmadik felszállás, és 50 perces repülés után megérkeztünk Bratszkba. Kettőkor kerültünk ágyba, ismét egy rövid éjszaka. Másnap délelőtt esett az eső rossz idő volt Bratszkban. De azért délután elmentünk autóbusszal a "GESZ"-hez, a vízi erőműhöz, és kívülről (egyenlőre előzetesként) megsejnéltük az óriási építményt. Vacsora után ismét pakolás, újabb éjszakai utazás előtt álltunk. Este 10 órakor indult a vonatunk, most már a végcél felé, ami még mindig 500-600 km-re volt. Először kicsit furcsa volt a hálókocsi, alvás helyett inkább a komisszárt szórakoztattuk magyar népdalokkal, cigánydalokkal. Aztán hajnal felé mindenkit elnyomott az álom, és arra ébredtünk, hogy le kell szállni a vonatról, fél 9-kor megérkeztünk NAVAJA IGIRMÁ-ba...

T. E.  
(folytatjuk)

## MEGISMERNI EGYMÁS KULTÚRÁJÁT

Április utolsó napjaiban utazott a Stájerországi St. Stefan ob Leoben nevű községbe 15 enesei kisdíák, hogy egy hetet eltöltve bepillantsanak az ott élők kultúrájába, mindennapi életébe a gyakorolni tudják a német nyelvet. Élőné Ruzsa Brigittát, az általános iskola német szako stanárát, a küldöttség vezetőjét kérdeztük:

– Már hároméves múltra tekint vissza a két iskola közötti kapcsolat, melynek célja - mint a német Interkulturelles Lernen kifejezi - egymás kultúrájának megismerése. Ezt nagyban elősegítette, hogy az enesei 4. osztályosokat osztrák családoknál helyezték el, ösztönözve őket a megszólalásra, az együttjátszásra a vendéglátók egykorú gyermekeivel. Az első két nap még a feloldódásé, de aztán a gyermeknyelv legyőzi az esetlegesen fennálló nehézségeket.

– Milyen programokkal várták a kidiákokat?

– Nagyon kedves volt a fogadtatás, az iskolában "Isten hozta" felirattal vártak minket. Hétfőn bemutatták a falut a St. Stefan-i 4. osztályosok, majd rövid séta következett és ismerkedés a község legfontosabb intézményeivel. A délelőtt kellemes meglepetése volt a "német-magyar óra: az osztrák gyerekek magyar kifejezéseket ismételték diákjaink segítségével, majd az osztrákok segítettek az eneseieknek. A hát egy másik napján a Megfogtam egy szúnyogot... című dalon próbálhatták ki nyelvtelhetségüket Gertraud Mader tanítványai.

– Mit ismerhettek még meg Ausztria zöld szívéből?

– A közeli Leoben városában néztük meg a múzeumot és a belvárost, majd a városi uszodában lubickolhattak a gyerekek. A hét közepén pedig elutazhattunk Grazba, a stájer fővárosba. Este már az egyik elővárosban voltunk s ott éjszakáztunk. A gyerekek számára a legérdekesebb minden bizonnyal a ragadozó madarak- sas, keselyű, sólyom - repülésének a bemutatása volt. Fejünk fölött pár centivel viharoztak el. Élménnyel tele térhettünk vissza a Mura menti községbe.

– Hogyan tovább...?

– Június elején várjuk a St. Stefan-i gyerekeket Enesére, akik szintén egy hetet töltenek itt. Valamikor nyár folyamán szeretnénk vendégül látni az osztrák község felnőtt polgárait is. Úgy néz ki, hogy van jövője a kapcsolatnak.

M. J.

### St. Istvánban

Négy órai utazás után, 11 órakor megérkeztünk St. Istvánba. Az iskola előtt már sok család várt bennünket. Mindenki nagyon izgatott volt, hogy kihez kerül. Az ottani gyerekek egy énekkel kedveskedtek nekünk, amit különféle hangszerekkel kísértek. Délután szabadprogram volt. Másnap az iskolában voltunk, ahol sok érdekez játékot tanultunk és az asztrók gyerekek magyarul, mi pedig németül tanultunk. Kedden Leobenben voltunk. Az idegenvezető néni megmutatta nekünk a várost, és még sok érdekes dolgot. Az uszodában mindenki nagyon jól érezte magát, még az úszni nem tudók is. Szerdán Grazba utaztunk két napra Grazban is sok érdekeset láttunk. Az éjszakát egy ifjúsági szállóban töltöttük. Másnap, az az csütörtökön Riegelsburgban voltunk, ahol a várat nem tudtuk megnézni, de egy madárbemutatónak nézői lehettünk. Délben indultunk vissza a vonattal St. Istvánba.

Pénteken délelőtt az iskolában voltunk. Délután előadtuk a táncokat, amiket tanultunk. Az osztrákoknál nagy sikerünk volt vele, mindenkinek nagyon tetszett. meg is vendégeltek bennünket jégkrémmel, süteménnyel. Szombaton sajnos már menni kellett haza, de reméljük, hogy az osztrák gyerekek is olyan jól fogják érezni magukat nálunk, mint mi önáluk.

Walli Diána

### ST. STEFAN

IV. 24. (vasárnap) St Stefanba érünk. Mindenki találkozik osztrák társával és azt a délutánt a családoknál töltik.

IV. 25. (hétfő) Reggel elme gyünk az iskolába, ami St. Stefanban van.

Ott töltjük a délelőttöt, sok mindent játszunk és tanulunk is.

IV. 26. (kedd) elme gyünk Leobenbe az uszodába és csak délután jövünk meg.

de délután még egy hegyre is felme gyünk.

IV. 27. (szerda) Grázban járunk, megnéztünk egy múzeumot és egy várat is.

Éjszaka egy Ifjúsági szállodában aludtunk. (volna)

IV. 28. (csütörtök) Még mindig Grázban voltunk akkor megnéztünk egy régi fegyvertárat.

IV. 29. (péntek) Délelőtt az iskolában voltunk, délután pedig a májusfaállítás ünnepélyen és este az egyik család meghívta egy bulira az egész csoportot.

IV. 30. (szombat) Ezen a napon mindenkinek nagy kó esett le a szívéről, mert tizenegy órára jöttek a szülők és véget ért a csereüdültetés áprilisi része.

Varga Balázs 4/b.

### St. Stefan

A hosszú út után megérkeztünk St. Stefanba. Nagyon vártak minket. A programok nagyon jók voltak. Legjobban pénteken éreztük magunkat. Mert akkor volt a Májusfa állítása. Szombaton reggel elbúcsúztunk. Ahol én voltam azt a lányt Mellaniének hívták. Elbúcsúztunk és haza jöttünk Enesére.

Horváth Noémi 4/b.

# Részletes leírásom a frontszolgálatom ideje alatt

## – Velünk élő történelem –

*Európában több mint 40 éven át béke volt. A II. világháború szörnyűségét azonban sokan hordják szívükben, akik átélték a borzalmakat. Takács Laci bácsi sokáig titkolta, hogy naplót vezetett a Szovjetunióban átélt nehéz napokról.*

*Naplóját most közkinccsé teszi, okuljon belőle mindenki, s a maga módján tegyen meg mindent, hogy áldott béke uralja mindennapjainkat.*

M. J. felelős szerkesztő

Kosztobabról kb. 160 km ezt összevissza barangoltuk, mire Kirejeván át Kupcsicsibe értünk. Onnét 100 m-re a Gyeszna kanyargós vizét nézhettük. Itt a Gyeszna partját végigrakták rajokkal s ott beásták magukat. S akkor tudtuk meg, hogy hol vagyunk, két nap múlva a túloldalon oroszok jelentek meg. Szeptember 8. Éjjel járőrök mentek át felderíteni. Vállalkoztak. Német tüzérség lőtte őket a túlsó falvakban. 11-én jelentik, hogy tőlünk 5 km - ahol németek vannak - az oroszok hidat vertek és gyalogságuk jön rajta át. A németek kimentek a tőlük északra levő falvakból. Kétoldalt kellett védenünk. 3 kerékpárost küldtek a faluba, hogy vegyék fel az összeköttetést a németekkel. Sajnos ott is oroszok voltak. A hírvivőink sose jöttek vissza. Névleg Latki István most akarta feleségül venni nyúli menyasszonyát. Sóvári tizedes zászlóaljirnok, Bognár őrmester. 12-én megkezdődött a harc. Az oroszok aknavetőtüzet zúdítottak a falura. A parancsnokság állást váltott egy bunker volt az. Kimentünk, 1 órára rá telitalálat érte az iskolát a régi helyüket utánna a szembenlévő templomot. Lángnyelvek csaptak az égre. A vonalban hívnak. 3 gép felmondta a szolgálatot. Zsebembe dugott fogó, kalapács, egy reszelő, a készlet, rohanva, szökelve értünk oda. Erős géppuska tűz felénk, csak a pukák lőttek tőlünk. Aknavető tüzet kapunk. Úgy látszik észrevettek bennünket, mert sokat kellett mozognunk. Egy kis lövészteknőben hasaltunk, fekvé kellett dolgozni. Csövet cseréltem, helyretolót, adagolót úgy kalapáccsal cigánykovács módjára. Sikerült a javítás. Az egyik csatár mellettünk megsebesült. Míg dolgoztam a távcsővel észrevették honnét lőnek bennünket erősen. 1.500 m-re egy uti fa mellől bokros részről okáda gyilkos tüzet egy muszka gép. Azonnal odakerekeztem a gépet, úgy kipróbálás végett a muszka gépre egy hevederrel, a muszka gép elhallgatott. Nem lőtt az többé. Örültek a gépeseink. Egy jó volt. Közben elhallgatott az aknavetőjük is, mert egy tüzérségi lövedék tetibe találta. A másik két gépet kicsit nyugodtabban tudtam üzemképesé helyezni. Visszamentem az állásunkba, de már ott

is 8 golyószóró várt. Egy mélyebb részben javítottam ezeket. Most a falunkat a Gyeszna túlsó partjáról kezdték aknavető és páncéltörő tűz alá venni. Hol előttünk, hol utánunk csap be az akna. A falu mindenhol ég, kit az akna, egy eltévedt fényjelző vagy valamelyik fiú gánátja gyújtott.

Éjjelentként beszöktek a faluba és a házakból és fákról lőttek géppisztollyal. Esztelenül rohan a vesztébe. A sprit, a szesz beleviszi a golyózaporba. 4 nap, 4 éjjel már nem aludtunk. Négy foglyot hoznak be. Elvadult arcok Turkesztánok, ferde szem széles pofa. Egyik tiszt. Mindnél géppisztoly volt. Egykedvűen rágták a napraforgó magot. Talán örültek is,

hogy gépkocsira tették őket. Az egyik mondja, hogy van náluk 3 kerékpár is, a biciklit se vették el tőlük csak a puskát. Meglehet mind nagyobb számban támadnak az oroszok, a géppuskáink meg megszakítás nélkül lőttek. Lőszert kaptunk ami bizony már teszi. A másik hír, német páncélosok is jönnek. De ez csak ugratás volt a németektől, sose értek oda. 14-én jöttek is az ukránok, kezdtünk leselkedni, jól felszerelt csapat. No ezek bátor katonának mondogattuk, mert le át a vonalukon az oroszokkal megszállott falu felé. Német ruhákba és látszat szerint német vezetéssel. Gyanus volt, hogy éjjel mentek és hogy nem jelentkeztek a parancsnokságon.

## A 85-ös országúti balesetünk és a makacs számára

*Enesén a Marincer-kertben voltam kertész 5,5 kh. Kertben, ahol sok gyümölcs volt a mogyorótól a naspolyáig, alma, körte, barack, szilva, dió, szőlő stb.*

*Nagy részét eladtuk itthon, amely akkor időben elég kapós volt. Csornára is vittem árut a Marinceréknél kocsival 1 lóval és Füzi Gyula gyerek volt kb. 10 éves velem. Módja a Marincer Úr, hogy szerzett egy szamarat, jó lesz a másikkal összefogni, amely már volt itt nekem lajtos kocsit húzni öntözéskor és szántani. A másik meg hogy vemhes, lesz kisszamar a gyerekek hogy örülnek neki. (az ő unokái) Én szegény voltam még és mások is. A lovatam kifogtam, a szamarat meg mellé kötöttem a kocsirúd másik oldalára és elindultunk haza felé Enesére. De aztán útközben jöttek a tragédák. Jöttünk szabályosan az út jobb oldalán, -szélén- a szamar is jött rendszeren. Kórhöz értünk a disznólegelőhöz, amikor hátulról nekünk jött egy német katona teherkocsi, úgy összegázolt, törött bennünket, hogy a kocsi is széttört. Mi az árokban ébredtünk fel a gyerekekkel, a ló elterült az uton csak a szamar állt a kocsirúd mellett. Mikor én is magamhoz tértem, kérdelem a gyereket, mi bajod lett? Komolyabb baja neki sem lett szerencsénk volt, hogy deszka ülésünk volt.*

*Mondom a gyerekeknek a Gyulának mejn haza és mond el a Dombi Miska bácsinak, aki akkor nálam lakott, hogy mi történt velünk, jöjjen el értünk, mert nem tudjuk befogni a lovat és haza menni. De ő nem mert elmenni. Akkor maradj itt majd én megyek, de maradni sem mert, már fáztunk is ott fáj a hátunk nekem is Öneki is. Szerencsénkre jött két magyar katona Csorna felől, látták mi van velünk segíteni ott nem tudtak. Megkértem őket - kik ugyanis Enesére akartak menni- hogy szóljanak be Dombi Miska bácsihoz és jöjjen el értünk kocsival, mondják meg neki mi van velünk. Egyszer csak jött a Miska bácsi fölpackoltunk a kocsijára, a lovatam az ő lóva mellé kötöttük a rúd másik oldalára. A szamarat meg a kocsi hátulsó részéhez. No most már mehetünk. De a ló nem tudta a kocsit húzni. A szamar hátul meg csökönnyösködött, megvetette a lábát. Akkor megpróbáltam Csorna felé vezetni, szépen jött ott fordultam vele egy párat. Visszavezetni a kocsihoz nem lehetett, oda kellett menni érte kocsival, azután utána kötöttük a kocsinak, akkor se jött. Miska huzasd meg, én meg ütöttem. Egyszer csak csúszott talpánál fogva és oldalra vágódott és úgy huzattuk kb. 3 km hosszat, de még se kelt fel. A Hadarics vasutasnál a disznóól etetőbe tudtuk nagy nehezen behajtani. Másnap reggel mentünk érte, de akkor se jött a kocsi hátuljánál. Mérgünkbe a Miska bácsi belejárt az árokba, úgy hajtottuk fel a laposkocsira. Így került a szamar Enesére.*

Matkovics Antal

## AZ ORVOS ROVATA

Tisztelt Olvasó!

Most egy kicsit más irányban próbálunk tájékozódni. A hasmenésekről keveset hallunk. Miből is lehetnek?

Mert az okok meglehetősen sokfélék lehetnek a legkomolyabb sokat evéstől a komoly betegségig. Persze még fontosabb, hogy mit nevezünk hasmenésnek. Normális állapotban sok mindent tekintenek károsnak ami nem az, és normálisnak ami kóros betegség. A széklet mennyisége és minősége egyébként különböző. A legmodernebb a mai állásfoglalások szerint ha valakinek a széklet gyakorisága nő és folyékonyasága nő.

Miért baj ez? Mert a folyadék a szervezetünkben hiányzik, ezáltal bizonyos ásványi anyagok és emiatt legyengülünk először. Emiatt sem egységes a kórkép. Orvosilag az a lényeg, hogy a fokozott vízvesztésekkel járó hasmenéseket lehetőleg minél hamarabb megállítsuk, a különösen gyermekeken. Az igazi ok sokféle lehet: banális "sokat evéstől" a kezdődő bélbetegségig széles a skála. Az egyforma

étel nagy mennyiségének elfogyasztása fokozott megterhelést ró a bélre, amely szabadulni igyekszik a károsító anyagoktól. Ezt hasmenés formájában megteheti. Sokan az epés problémáik miatt kapnak hasmenést.. Másoknál esetleg a kezdődő bélbolyog betegség az ok. Akárhogy is van bizonyos idő után muszáj kivizsgálni, mert az elhanyagolása legveszélyesebb dolog. Sokan allergiásak bizonyos ételekre, ezért lesz kellemetlenségük.

Ennél nagyobb baj ha rosszindulatú betegség áll a háttérben. Kivizsgálást és kórházi bennfekvést igényel, nembeszélve a speciális diétáról. Érdeemes megfogadni az orvosi tanácsokat, mert beleink éppen úgy tönkremehetnek, mint izületeink a fokozott megterhelés miatt. Régen nagyon sokan meghaltak hasmenéses betegségben, ma már ez hazánkban ritkább. A gyógyszerek hatására hamar gyógyulunk, de így is előfordulhat néhány hetes kikapcsolódás a fertőző osztály nyugodt folyosóján.

**Dr. Szabó György**

Német	Magyar	Angol
A DAY'S PROGRAMME ( <i>ödéjz program</i> )	NAPI PROGRAM	DAS TAGESPROGRAMM ( <i>dász Tágeszprogram</i> )
1. I usually get up at six o'clock. ( <i>áj júzsöli get áp et szix öklok</i> )	Általában 6 órákor kelek.	Ich stehe wie gewöhnlich um 6 auf. ( <i>ih stée vi gevönlik um 6 auf</i> )
2. I wash, put on my frock, and have breakfast. ( <i>áj vos, put on máj frock, end hev brekföszt</i> )	Megmosakszom, felöltözöm és eszem.	Ich wasche mich, ziehe mich an und esse. ( <i>lh vase mih, cile mih au, und esse</i> )
3. Work/teaching starts at eight o'clock and ends at four o'clock. ( <i>vörklticsing sztari et éjt öklok, end endz et főr öklok</i> )	A munka/tanítás nyolc órákor kezdődik és négy óráig tart.	Arbeit (der Unternicht) beginnt Die um 8 Uhr und dauert bis 4. ( <i>di Arrbejt/der Unterricht beginnt um 8 ur und dauer bis 4</i> )
4. I cook every day, we have lunch at home. ( <i>áj kúk evri déj vi hev láncs et hóm</i> )	Mindennap főzök, otthon ebédelünk.	Ich koche jeden Tag, wir essen zu Hause zu Mittag. ( <i>ih kohe jeden Tág vir essen cu Hauze cu Mittag</i> )
5. What do you do in your leisure time? ( <i>vát du ju du in jor lezsör tájm</i> )	Mit csinálsz szabad idődben?	Was machst du in deiner Freizeit? ( <i>Wász mahszt du in dejner Frejcejt?</i> )
6. I like reading, walking, going in for sports. ( <i>áj lájk riding, volking, göing in for sporc</i> )	Szeretek olvasni, sétálni, sportolni.	Ich lese, spaziere, treibe Sport gern. ( <i>ih léze, spaziere, trejbe sport gern.</i> )
7. I usually go to bed at eleven in the evening. ( <i>áj júzsöli gó tu bed et ilevn in di irving</i> )	Este általában 11 órákor alszom el.	Am Abend schlafe ich wie gewöhlich um 11 Uhr ein. ( <i>am abend sléfe ih vi gevönlik um 11 ur ejn.</i> )

# MŰVELJÜK KERTJEINKET

## Növényvédelmi tanácsok

Megyénk az utóbbi másfél évtizedben a legnagyobb jelentőséggel bíró kertészeti növények közé tartozik az uborka. Községünkben egyre nagyobb teret hódít az intenzív, támrendszeres művelési mód a korábbi síkműveléssel szemben. A kordonos termesztésnél szellősebb az állomány, permetezésnél könnyebben biztosíthatjuk az optimális permertté borítotttságot.

Az uborka vetése előtt az első növényvédelmi teendő a talajfertőtlenítés. Mivel ezt már el kellett végezni evvel bővebben nem foglalkozom.

A gombabetegségek közül a legnagyobb gondot a peronoszpóra okozza, rendszeresen kell védekeznünk ellene.

A vegetáció elején kontakt hatású készítményeket permetezzünk.

Dózis 10 l vízhez élelmezésegészségügyi várakozási idő

Champion	2-3 dkg	3 nap
Bordói por	5-10 dkg	3 nap
Rézoziklorid	4-5 dkg	3 nap
Miltox special	3-5 dkg	5 nap
Cuprosan SQ	3-5 dkg	5 nap
Dithane M 45	2-3 dkg	5 nap
Bravo 500	25-30 ml	3 nap

A felsorolt gombaölőszerek közül célszerű a rázhatóanyagot tartalmazókat előnyben részesíteni, mivel megfelelő védelmet biztosít a baktériumos szögletes levélfoltosság ellen is.

Az indásoknál a felszívó hatóanyagot is tartalmazó kombinált hatású fungicideket használjuk.

Dózis 10 l vízhez élelmezésegészségügyi várakozási idő

Aliette	1,3-1,5 dkg	2 nap
Mikal C 64 WP	3-4 dkg	5 nap
Curzate R	2,5-3 dkg	5 nap
Previvur N	20-25 ml	3 nap

A permetezési forduló a kontakt hatású készítményeknél 6-7 nap, a felszívóaknál 8-10 nap. A kontakt hatású szerek akkor adnak megfelelő védőhatást, ha a permetlé borítás a levelek fonákán is tökéletes.

Kisebb jelentőséggel bír az uborka baktériumos szögletes levélfoltossága. Nehéz elkülöní-

teni a peronoszpórától, mivel mindkét esetben erek által határolt szögletes foltokat láthatunk a levélen. A baktériumos levélfoltosság esetében a kezdeti vizenyős foltok később kiszáradnak, kifehérednek és kihullanak, ezáltal a levél lukacsossá válik. A réz tartalmú szereken kívül Kasuminnal védekezhetünk a betegség ellen.

Hervadásos tünetek tapasztalhatunk a Fusarium nevű gomba kártételeként, de a hervadást egyéb tényezők is előidézhetik pl. a talaj levegőtlenisége, túlóntözés. Fusarium ellen permetezhetünk Chinoin Fundazollal vagy Kolfugóval.

Az állati károsítók közül sok gondot okoznak a más kultúrnövényekről betelepülő mezei poloskák. Kártételkeről a hajtások végének hervadását figyelhetjük meg. Használhatunk Karate, Sherpa, Talstar, Decis, Bi 58 rovarölőszereket, melyek a levéltetvek ellen is hatásosak.

Dózis 10 l vízhez élelmezésegészségügyi várakozási idő

Karate	2-3 ml	3 nap
Sherpa	3-4 ml	3 nap
Talstar x	2-3 ml	3 nap
Decis	4-5 ml	8 nap
Bi 58 x	10 ml	7 nap

A takácsatkák szintén megnehezítik az uborka termesztők dolgát. Jelenlétéről a leveleken apró, tűszúrásnyi pöttyök árulkodnak, melyek később összefolynak. Szabad szemmel alig észrevehető pókhálószerű szövedékek borítják be a levél fonákát. Atkák ellen alkalmazható szerek:

Dózis 10 l vízhez élelmiszeregészségügyi várakozási idő

Mitac	30 ml	14 nap
Danitol x	10 ml	7 nap
Nissorum	6 gramm	3 nap
Talstar x	3 ml	3 nap
Bi 58	10 ml	7 nap

x: II. forgalmi kategóriás készítményekkel, csak azok vásárolhatják meg, akik a 80 órás növényvédelmi tanfolyamot elvégezték.

Nemesné Csicsmán Emőke

## Szent Flórian napja Bösön

Május elsején eleget téve a csallóközi Bös község meghívásának 20 tagú küldöttség utazott Bösre, hogy a tűzoltók napján Enese községet képviselje.

A fogadásra délelőtt 1/2 10 -kor került sor a polgármesteri hivatal magytermében. Fenes Iván polgármester és a helybéli önkéntes tűzoltó testület vezetői köszöntötték Enese küldöttségét. Ezután került sor a Kálvária dombon az ünnepi szentmisére. A mise végén felcsendült a magyar Himnusz, amit meghatottan énekeltünk felvidéki testvéreinkkel a szemerkélő esőben. Ebéd után 2 órakor került sor az emlékmű ünnepélyes felavatására, amit a II.világháborúban elesett bösi hősök és a környékbeli elhurcolt zsidó áldozatok emlékére állított Bös nagyközség lakossága. Az emlékmű avatásán megjelentek a Szlovákiában működő magyar pártok képviselői, a magyar katonai attasé és a zsidó közösség képviselői. A polgármester ünnepi beszéde után a helybeli magyar iskola diákjainak műsora következett, majd egy zsidó túlélő megőrző visszaemlékezése csalt könnyet a szemekbe. Az emlékmű leleplezése után a küldöttségek elhelyezték a tisztelet koszorúit az emlékmű talapzatán, majd a Szózat hangjaival fejeződött be az ünnepség.

A megemlékezés után megtekintettük a bösi vízierőművet. Akik eddig csak a televízióból és az újságokból értesülhettek az erőművel kapcsolatos eseményekről és állásfoglalásokról, most saját szemükkel láthatták ezt a vasbeton "műtárgyat".

Az idén már harmadik alkalommal vehetünk részt testvérfalunk Flórián napi ünnepén. Búcsúzáskor megköszöntük a szíves vendéglátást. Fenes Iván polgármester hangsúlyozta a két falu közti kapcsolat fontosságát és megerősítette, hogy e kapcsolatokat a jövőben is folytatni kívánják.

Élő Gábor

## HÍRÜNK

### A NAGYVILÁGBAN

*Mint arraól a legutobbi számban beszámoltunk, tudják, hogy egy hétig volt a község vendége a Ratzeburg körzeti zeneiskolája.*

*Vendégeink egyhetes itt-tartózkodásáról két Német Újság is beszámolt. A "Löbecker Nachrichten"-ben Peter Harmann tollából származik a "Konzert az Eszterházy kastélyban" című írás. A cikk szerzője szól arról, hogy a zenekar tagjai Enesén, magánházaknál voltak elszállásolva, s ez elősegítette a népek egymáshoz való közelebb kerülését. Az "Enesei Zenei Műhely" rendezvényein Tschurl károly vezetése alatt a győri zenei főiskola növendékei együttműködtek a körzeti zeneiskola diákjaival - így a szerző. Az újságíró részletesen leírja a Magyarországon eltöltött hét programjai, amiről mi az enesei Hirmondó áprilisi számában, "Egy hét napjai" címmel számoltunk be. A másik cikk a ratzeburgi "Markt" című lapban jelent meg "A körzeti iskola szimfonikus zenekara magyarországon koncertezett" címmel. Olvashatunk a hét zenei programjáról, arepertoárban szerepelt zeneszerzők műveiről. Külön kiemelve Hayn "Az óra" szimfoniáját 101. sz.*

*Ez az újság is nagy hangsúllyal említi meg, hogy a zenekar tagjai enesei családoknál lettek elszállásolva, s nemcsak a zenei munka állt előtérben, hanem az emberi kapcsolatok is és az európai népek egyetértése.*

*Itt kell még megemlíteni: Enese neve nemcsak e két újság által lett ismert Németország egy kisebb régiójában, hanem az IAM által kiadott füzet is hozzásegít abban, hogy községünk nevét minél többen megismertjék. Ennek nagyon nagy a jelentősége hiszen a falusi turizmus egyre nagyobb tere hódít s abból csak nyerhetünk, ha tudnak rólunk. Tschurl Károly írta: május elején Kasselben járt IAM gyűlésen s nagyon büszke volt amikor arról beszéltek, hogy az enesei rendezvények milyen jól beváltak.*

Mesterházy József

## Nemzetközi falunap

*A tervek szerint június 24-én szombaton nemzetközi falunapot tartunk. A meghívottak azok a községek, melyekkel Enesének hosszabb-rövidebb ideje kapcsolata van. A steiermarki St. Stefanból valószínűleg csak egy kisebb küldöttség érkezik, mert ők azon a hétvégén tartják a Steier-napot.*

*Erdélyből, Csikszentmihályról (Románia) viszont több vendéget várunk, ők kb. egy hetet töltenek nálunk. Bösről, a Csallóközből (Szlovákia) is várunk vendégeket, a Duna mentén fekvő község polgármestere kb. egy hónappal ezelőtt járt nálunk a jüvöbeni kapcsolat fenntartását szorgalmazva.*

*Az Enesei Hirmondó júniusi száma e nevezetes eseményre jelenik meg.*





## Királyi gyermekek-gyermek királyok

" Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy király. A lánya gyönyörű palotában lakott, a kisujját se kellett mozdítania, szolgák hada vette körül"-igy írják a népmesék. Azonban a gyermek királyok, királyi gyermekek élet koránt sem volt ilyen csodás.

A nyüzsgő udvari élet, az elfoglalt szülők! Nem éppen az ideális családi élet példái. Még az sem volt mindegy, fiú vagy lány született-e. A királyi gyermeket sokszor voltak házasságaikkal a béke eszközei, megpecsételői. Már kora gyermekoruktól fogva részt vettek az udvari életben. Oktatásuk kiváló volt.

Külföldi mesterek tanították őket.

Igaz a gyermekeknek volt szórakozásuk is, de voltak feladataik. Részt vettek a fogadásokon, bálokon. A hosszan tartó, gyakran hetekig is elhúzódó udvari játékok kifárasztották az ifjú trónörökösöket, királylányokat.

Nagy Lajos nem volt még 10 éves, amikor apja, Károly Róbert oldalán részt vett a cseh királlyal és fiával folyó tárgyalásokon. az ekkor megkötött szövetségi szerződést a trónörökös Lajos is megerősítette, az ő függőpecsétje is az oklevélre került.

Corvin Jánosnak 1485-ben 12 évesen nyílt először alkalma arra, hogy katonai élettel megismerkedjen, Bécs városát ostromló apja táborában. Hogy a győzelem örömét érezze, elsőként vonulhatott be a meghódolt városba.

Aki szeretne többet megtudni a királyi gyermekek életéről, annak figyelmébe ajánlom Csukovits Enikő Királyi gyermekek, gyermek királyok c. könyvét.

**Gülch Eszter**

## Ayrton Senna halott

Ayrton Senna 1960-ban, a braziliai Sao Paulóban született. Nyolc éves korában kezdett el gokartozni. Nem sokkal utána Európa, majd világbajnok lett.

1981-ben a Forma 3000 színeiben versenyzett, sok sikerrel. A sorozatos győzelmek után belerült a Formula-1-be. Mi a közismert McLaren csapatából ismertük meg, s lett kedvencünk.

Háromszoros világbajnok, 162 futamból 41-et, első hellyel ünnepelhetett. Majd következett az 1994-es majus 1-i olasz nagydíj. Ayrton Senna a hetedik körben, eddig ismeretlen okok miatt egy betonkerítésnek rohant.

Öt percet vett igénybe hogy kimentsék az autóból. Senna súlyos agyvérzéssel szállították el helikopterrel, egy Bolognai kórház intenzív osztályára.

Hét óraker jelentették be a kórház főorvosa: "Ayrton Senna életét veszítette."

A brazil kormányfő három napos gyászt rendelt el az országban. Lám ilyen hirtelen is el lehet veszteni egy kiváló sportembert.

**Szalai Szabolcs 6/b.**

## Ballagás

*Most, hogy osztályból osztályba ballagunk,  
eszünkbe jutnak az emlékek, s egyre lassabban haladunk.  
Eszünkbe jutnak a kedves hétköznapok,  
Melyben a szeretet soha el nem kopott.  
Utoljára látnak minket e falak?  
Melyek minden részéhez sok-sok emlék tapadt?  
Hagyjuk hadd legyen, hadd fűtsön végtelen.  
Szívünkben az emlék velünk lesz szüntelen.  
S, szegény tanáraink? Szenvedtek miattunk,  
Mert mi nem figyeltünk másra,  
csak amire akartunk.  
Most, hogy osztályból osztályba ballagunk,  
Énekelve vlg kedvevel búcsúzunk.  
Hisz nem tudjuk mi vár ránk,  
S mi jó nekünk,  
De énekelve, vig kedvvel, csak megyünk, és megyünk.*

**Horváth Violetta**

## Radnóti Miklósról emlékezünk, aki május 5-én lett volna 85 éves

Levél a hitveshez

*Kedves Fanni!*

*Hűvös este van. Egy ór sétál körülöttünk, az árnyékok ijesztő alakot nyújtottak. Csak én vagyok ébren, félig szitt cigarettá a számban, és haza gondolok.*

*Haza, a jó barátokra, kedves szomszédokra és Rád, drága Fannim. A hazatérésre, viszontlátásra nem sok remény és hitet adsz nekem. Bizok abban, hogy egyszer viszontláthatlak, és újra karjaimban tarthatlak. Az éjszakák, melyeket nélküled kell eltöltenem, egyre fájdalmasabbnak és hosszabbnak tűnnek. S szögesdróttal körülvett vad tölgyfa kerítés, barak világában a láger poklában kell ezeket a sorokat papírra vetnem. A túlélés, az életben maradás vágyának hitében gondolok a múltra és bizok, hogy egy jobb sors, egy jobb jövő is eljön. Magam elbitt látlak a hűs verandán, szökén a rőt sövény elbitt, körülöttünk méhek zümmögnek, és hül a friss szilvalekvár.*

*De sajnos ez egyenlőre csak mind ábránd, vágyalom. Így, ebben a félhomályban tűndtem el a tegnapi keserves napon, amikor épp eröltett menetben dolgoztunk, mint a rabszolgák. Egy kő zuhant le mellettem, éppen a társamat érte. Vér és sár fröccsent fülemre. Senki sem törődött velem. Sokszor nekem is eszembe jut a halál gondolata és az, hogy érdemes-e felkelni továbbmenni. Élni a poklok kinja közt. Az emberek büzlének, tisztálkodásra alig van lehetőség. Élelem is alig jut mindenkinek. Fenn az égen, melynek kékjében a szemedet kerestem, bombázó rajok húztak el. Azok az emberek, akik gépen szállnak e táj fölé, nem tudják mit rombolnak szét, ők csak azt látják mi van bejelölve: gyárak, laktányák, vasutak és az emberek. Ők nem látják az ország értékeit, szépségeit. Nem látják a gyümölcsösöt, az ökröket, a szöcskét. Ők vakon mennek bele a világba. Szeretném, ha az többé nem így lenne, nem kellene tovább rettegni, fájni, éhezni, végre eljönne a várva várt béke az országban. Remélem hamarabb viszontláthatlak. A reményt soha ne add fel!*

*Miklós*

**Fogalmazta: Fodor Erika 8. b.**

## Az iskola hírei

Május 2-án osztályszülői értekezletet tartottunk.

Folyamatosan járnak tanulónk iskolafogászatra szerdai napokon.

Lassan befejeződik ismét egy úszótanfolyam Győrben, amelyen 40 tanuló vesz részt, főként 4 osztályosok, erre 45.000,- Ft támogatást kapott az iskola pályázat alapján az országos sportalapról.

Május 25-én a 7. osztály Budapesten a Nemzeti Színházban tekinti meg Mikszáth Kálmán: Noszty fiú esete Tóth Marival c. előadást.

Május 26-án Madarak és fák napja rendezvényeként helyi sétákat, kirándulásokat szervezünk osztályonként.

Június 5-én érkeznek az ausztriai St. Stefanból csereüdültetésre a tanulók, akik egy hetet töltenek itt.

Június 9-én gyermeknapot tartunk, ami este 18 órai kezdettel iskolabállal ér véget. Erre a szülőket is szeretettel várjuk.

Június 10-én, az utolsó tanítási napon lesz a 8. osztályosok ballagása 16.30-kor lesz.

Jó pihenést kívánok a nyárra valamennyi tanulónak, tanárnak és a szülőknél is.

**Mesterházy Ernőné**  
iskolaigazgató

## Sulisport

Április 22-én rendezte a DSB a járási atlétikai versenyt. A járásból több, mint kétszáz tanuló vett részt. Nem volt könnyű bebizonyítani, hogy ki az ügyesebb, tehetségesebb. A jelenlévő diákok a járás iskoláinak legjobb sportolói. Mindent megtettek azért, hogy iskolájukat jó eredménnyel képviseljék.

A II. korcsoportban Nagy Veronika és Székely István egyéni összetett versenyben az előkelő ötödik helyet szerezte meg. (Négytusa: 60 m, távolugrás, kislabdahajtás, 800 m.)

A III. korcsoportban is szép eredményeket értek el iskolánk tanulói.

Gósi Krisztina (kislabdahajtásban) 6. helyezett

Deribó Gábor (kislabdahajtásban) 4. helyezett

Fazekas Péter (távolugrásban) 2. helyezett

A 4 x 100 méteres váltó dicséretesen szerepelt. Első helyezettek lettek. Több, mint 20 méteres előnyre tettek szert és 52,6 másodperc alatt teljesítették a 400 métert. Természetesen itt döntő a csapatmunka, de mindegyiknek a lehető legjobb eredményt kellett nyújtani. Szerencsére a középső sávban futhattunk. Horváth Csaba indította a váltót. Úgy éreztem, ha Csaba teljesíti elvárásaimat, akkor a 2. váltónál már vezető pozícióban váltunk. Így is történt. A második váltónk Kovács Robi volt. Tudtam, ha a váltóbotot jól veszi át, akkor az előnyt tartani tudja. A harmadik váltónál Fekete Imre várta a váltást. Talán a nagy versenydrukk miatt, de egy kis bizonytalanságot láttam a váltóbot átadásában. Szerencsére nem lett probléma és igen jó előnnyel és jó váltással került a váltóbot Deribó Gáborhoz, aki aztán a célegyenesben verhetetlen volt. Gábor már taudta, hogy első vagyunk, mégis úgy futott, ahogy egy jó sportolóhoz illik - időre-. Nemcsak az eredményük volt kiváló, hanem sportszerű magatartásuk is. Megérdemelték az első helyet.

Május 17-én a megyei versenyen öt sportoló képviseli iskolánkat.

Fazekas Péter távolugrásban.

4 x 100 m-es váltó: Horváth Csaba

Kovács Róbert

Fekete Imre

Deribó Gábor

*Enese, 1994. 05. 06.*

Füsi András

## Óvodai hírek

Az óvodában május 27-én tartjuk a gyermeknapot. Bende Ildikó műsora után játékos vetélkedők, ógyességi versenyek lesznek az óvoda udvarán.

A nyári takarítási szünet ideje megváltozott. Június 8-ig lesz zárva az óvoda.

Aki valamilyen ok miatt gyermekét nem tudta óvodába iratni, június 13-17-ig még megteheti.

Kérem, hogy a nyári balesetveszélyes időszakban fokozottan figyeljenek gyermekeik közlekedésére, utcai játékára, hogy ősszel csak vidám élményekről tudjanak beszámolni.

**Kocsis Nándorné**  
vezető óvónő

## "Legyen értéke az enesei meznek!"

Tisztelt sportszerető falubeliek: Mesterházy József kért fel arra, hogy adjak egy nyilatkozatot a jelenlegi sport helyzetéről. Azt előzetesen tudnia kell minden olvasónak, hogy az Enesei Sportkör elnökségi tagjainak való bekerülésemet, egy 3 órás semmitérv vita előzte meg. Aminek a lényege az volt, hogy a korábbi elnök lemondott az őt érő kritikák miatt. Ezen a vitaesten próbáltunk, mi sportbarátok, minden jó véleményt-javaslatot hallani, de sajnos minden felszólaló csak a múlttal foglalkozott, hogy akkor mi volt. Senki nem tudott olyan javaslatot tenni, hogy most mi lenne a legjobb megoldás ahhoz hogy a csapat a megyei II. osztályban eredményesen szerepeljen. Végül is a lényeg az hogy a csapat elnökség elnök nélkül maradt.

Cigle István barátom szölt, hogy fogadjuk el ezt a szezont a szervezést ketten. Ugyanis a korábbi pénztáros Ihász Ferenc és a másik elnökségi tag Horváth János maradt a csapat mellett.

Elfogadtuk. Sajnos nagyon sok problémával kellett szembe nézni. A legnagyobb az volt, hogy a korábbi vezetőség beígért a jelenlegi kapusnak (aki szerintem is tényleg kiváló kapus) és a többi Győről kijáró játékosnak meccsenként 500,-ft. Sajnos ők ezt ígérték, minden alap nélkül és ezt nem teljesítették a mai napig sem.

Summa summárum:

május 1-ig 10.500 ft tartozás állt fenn a győri sportolóknak

A gépkocsifutást illeti és ebben nincs bent a szóban beígért 500,-Ft koponya pénz.

Azt tudni kell, hogy ők meghatározó személyei a mai csapatnak. (főként a kapus)

Tehát mit tettünk eddig.

Az edző maradt megelégedésre közkívánatra. Akik értenek a focihoz tudják miért. Ő állította össze a csapatot mindig azokból akik ott vannak ugyanis szerintem az enesei csapatnál itt kezdődnek a problémák, nincs értéke annak, hogy valaki ebben a csapatban mezt kap. Sajnos a csapatszemet nagyon megviselte az a tény, hogy I. osztállyal feljebb került csapatból 3 jó játékos elment. Hogy hogyan hogyansem csak a volt elnök tudja, ő adta rá meg az engedélyt. Ezt szerintem nem szabadott volna. Tehát folytatom: mi átvettük egy kiesőfélben levő csapat teendőinek ellátását. Az első mérkőzés itthon volt, sárdagasztás és maximális helytállás. A második: Kimle nagykabát, én személy szerint úgy láttam hogy technikailag nem vagyunk lemaradva, tehát arra kértem a játékosokat hogy vegyenek részt az edzésben. És teherbírásban és taktikában is be tudják érni a leendő ellenfeleiket. Ugyanis taktikát csak edzéseken lehet begyakorolni. Ez tény, nem a mérkőzéseken. Ők ezt, tisztelet a kivételnek nem fogadták meg a mai napig sem. Tehát nem veszik komolyan ezt a megyei II. osztályt és ez látszik az eredményeikben is. Szerintem ezért a csapatért sokat tenni nem lehet. Főleg nekünk nem. Nincs értéke az enesei meznek.

Persze ezzel a probléma nincs megoldva. Ha valaki az olvasók közül valamit tud tenni ebben az irányban, jó ötlete van, kérem keressen fel. Vagy engem vagy bármelyik vezetőt.

Szerintem már ismét a járási bajnokságban való részvétellel kellene foglalkozni. De egy személyes gondolatomat meg elmondanám: az általános iskolában kell keresni a jövőt. Ugyanis a mai fiatal gyerekek között is vannak foci szeretők. De sajnos nincs aki foglalkozzon velünk. Ahhoz hogy amatőr szinten most nincs egy jó értelemben vett Füsü Andrásnak aki valamikor 20 éve összefogta a fiatalokat már gyermekkorban. 5-6 évig mikor ezek a fiúk beértek volt jó csapat Enesén de sajnos ez a folyamat 10 éve megszűnt, az alapokra és a haveri körökre gondolok.

Kérem a jövő érdekében falu vezetőit, hogy aki összefogja a mai gyerekeket és megtanítja őket a focira és reá később a kész játékosok büszkévé velünk együttl.

Sándor Ernő

## Hogyan tovább?

A labdarugócsapat nem szerepel valami fényesen a megyei II. osztályban, utolsó helyezett. A gondokat tetézte, hogy Horváth János sportelnök megvált tisztességétől. Őt kérdeztük eddigi működéséről valamint a csapat körül kialakult helyzetről:

1994/95-től már nem vagyok sportelnök, mintegy 4 héttel ezelőtt mondtam le. Hivatalosan leszámoltam a képviselőtestület előtt. Leadtam az összes dokumentumot, a bélyegzőt és egy beszámolót tartottam a sportelnökségem alatt történekről. A csapat hullámvölgyben volt, amikor átvettem az elnökséget (1991) 14-15. volt a járásiban. Egy évet játszottunk ott, a 7. helyen zártuk és felkerültünk a megyei II. osztályba.

– Hogy fogadta a képviselőtestület a beszámolót?

Hozzászólás nem a sportgyűlésen volt, a polgármester valósnak tartotta amit mondtam. Sokan hiányolták, hogy nincs magasabb iskolai végzettségem.

– Pénzügyileg is megtörtént az elszámolás?

A rágalmasásokat visszautasítom. Egyébként a képviselőtestület ülésén megtörtént a pénzügyi elszámolás is. A pénztáros Szalai Lászlóné maradt, aki naprakészen vezette a pánztárkönyvet. Ezt társadalmi munkában végeztük! Az átigazolási törvényeket nem én találtam ki. Úgy érzem Enese sportjáért voltam s nem ellene. El kell még azt mondani hogy a labdarúgók megszavazták a győri játékosok benzinpénzét. Egy héten ötszáz forintot kaptak, ebben benne volt az edzésre való kiutazás valamint a hétvégi meccs is. Ősz óta már nem rendszeresen kapták a pézt. Dombi Csabáért kapott átigazolási pénzből fizettem ki őket.

– Mit tart eredménynek s mit kudarcnak 3 éves sportelnöksége alatt történekről?

Az eredmények közé tartozik az Enese kupa rendezése. Ez hagyományteremtő céllal indult, nem tudom lesz-e folytatása. Ehhez szponzorokat szereztem, Kalmár Lászlót, a Viztricz Kft-t, és Németh Bélát. Neveztünk a Besenyő kupára - ott a 3. helyezést értük el s maga az a tény is siker, hogy a megyei II. osztályban van a csapat.

Kudarcok: a Játékosok nem jártak edzésre, problémát jelentett a mezek kimosása. Sajnos a polgármester nem kedveli a labdarugást, nem jutott elég pénz játékosok vásárlására.

1993 őszén hirdettem egy Baráti kört, melynek célja a labdarúgó csapat támogatása lett volna. Egy 5 fős testület kezelte volna a pénzt - kb. 70-80.000,-Ft-ot. Amikor azonban a polgármester felvetette, hogy a pénzből kellene megindítani a tenisz és kézilabda életet, akkor a támogatók visszaléptek mert ők csak a labdarugást támogatták volna.

– Hozzájárult-e lemondásához az utolsó hely?

Nem jártult hozzá lemondásomhoz az utolsó hely, nem a süllyedő hajóról menekültem. A rágalmasások miatt távozom, mert erre nincs szükségem - a becsültem többet ér.

Mesterházy József

# RECEPT

## Májjal töltött csirke

Hozzávalók: 1,2-1,5 kg-os csirke  
1 zsemle,  
1dl fehérbor,  
3-4 evőkanál olaj  
20 dkg szárnyasmáj,  
1 kis fej vöröshagyma,  
1/2 csomó petrezselyemzöld,  
só,  
1 késhegynyi őrölt bors,  
1 kávéskanál majoránna,  
2 tojás

### Elkészítés módja:

1. A csirkét megmosom. Bőrét a nyakánál kezdve a mellhusárol és a felső combról fakanállal óvatosan fellazítom. Töltésre lehetőleg friss csirkét választok, mivel annak bőre a sütés közben nem reped szét olyan könnyen.

2. A borban áztatott zsemlet kinyomkodom. Kevés olajban megfuttatom a finomra vágott vöröshagymát, sóval borssal meghintem, és a hagymás olajban átforgatom. Hozzáteszem a zsemlet, a finomra vágott petrezselyemzöldet, majoránnával fűszerezem, majd a tűzről lehúzáva hozzákeverem a tojásokat is.

3. A tölteléket a csirke bőre alá töltöm, gondosan elosztom a melleken és a felső combokon. A nyakrészénél és a mell végénél a töltőanyagokat cérnával összevarrom. A csirkét kívül-belül megszórom, és egy kevés vizet öntök alá, és középmeleg sütőben megsütöm. Sütés közben többször locsolgatom a levével. A sütés utolsó fázisban növelem a sőtő hőfokát, hogy a bőr szépen megpiruljon.

4. A töltött csirkéhez köretnek sültalmát párolt rizst

### Részeseg Izidor

8 tojásból piskotát sütünk.

Krém: 6 dl tejből, 2 puncs pudingból, 3 tojássárgájából krémet főzünk.

25 dkg margarint, 15 dkg porcukorral habosra keverünk és a két krémet összeöntjük.

Máz: 3 tojás fehérjéből gőz felett habot verünk és a krémre kenjük.

Nagyné Döry Andrea

## Nyílt levél foci ügyben

Tisztelt Horváth János

Az áprilisi hirmondóban irt cikkekre szeretnék reagálni. Remélem a segítő szándékot olvasod ki a soraim közül.

A cikk első részével azonos véleményen vagyunk. Csak kiegészítés képpen néhány sort írnék.

Hiszem és tudom, hogy!

Néhány jó szó, biztatás, és dicséret nagyban segítené a csapat eredményességét. Kevesebb sértődött önbizalom hiányban szenvedő játékosot látnánk a pályán. Vegyük figyelembe, hogy ezek a sportemberek a fásasztó napi munka, tanulás után állnak helyt vasáponként. Ezért nem szidást érdemelnének!

A cikk folytatásában viszont eltérő véleményünk. Egy ilyen gyorsan fejlődő falunak mint Enese, a sportban is fejlődni kell. Mert szerintem egy falut a sportban elért eredményeik is népszerűsítik. Erre a célra falunknak nagyon jól megfelel a megyei II. osztály. Csak! Egy kérdés tisztázni kellene. Vállalják-e a játékosok a megyei II. osztályban való szereplést? Miért írom ezt? Köztudott ezen a szinten legkevesebb heti 2-3 edzés a minimum. Két edzésen a keret 95%-nak részvétele lenne szükséges. Így lehetne eredményes csapatjátékot kialakítani. Ahogy én látom nálunk ezen a részvételen kellene egy kicsit javítani.

Hiba nem a felkerülés volt, hanem egyes meghatározó játékosok elengedése más csapatba. De mint köztudott a mennyiség nem pótolja a minőséget. Három "idegenlégiós" egy csapatban még külföldön is elég. Mert ilyenkor hiába van a mezre nagybetűkkel felírva ENESE, ha a csapat felének az öt betű csak szimbólum. Tisztelet a kivételnek! Ne hagyjuk elkalodni értékeinket!

Reménykedjünk, hogy a csapat nem esik ki. Ha mégis, arra kell törekedni, hogy egy év múlva visszakérüljön.

Benkő Imre

## Grummeln

Azt hiszem, még sokáig nem fogják elfelejteni a pinceklubban töltött estéket azok a fiatalok akik keresték a kapcsolatot valamilyen módon a hasonló korú német vendégekkel. Talán számukra is sokat jelentett a közös játék a szórakozás, ami a fásasztó munka utáni kikapcsolódást, ellazítást tette lehetővé. Habár a grummeln szó morgást jelent, mégsem morgott senki, amikor arra került a sor, hogy kicsit összeüljünk és magyar és német fiatal együtt örüljön, együtt nevéssen. Semmi nem jelentett akadályt. Még a nyelv sem. Igaz, ez a játék maga is kézzel-lábbal való mutogatásból áll, így nem volt szükség különösebb szakértelemre.

Csodálatos volt, hogy azok az emberek akiket a nap minden percében fegyelmezetten kell figyelniük, akik képesek a fantasztikus zene "előállításra", akik uralkodnak a hangszereken és együtt tudnak játszani, oda tudnak egymásra figyelni, ugyanezt a bámulatos teljesítményt nyújtják a szabadi-dejükben is.

A zene az összekötő kapocs közöttük, ami megnyitja szívüket a világ felé. Játszanak, mert tetszik nekik. Játszanak, mert tetszik másoknak. A közönség szereti őket. Talán ők is szeretik a közösséget.

F. Cs.

*Az enesei Önkormányzat nevében a Hirmondó Szerkesztősége sok szeretettel köszönti a májusban jubiláló 60 éves Horváth Lajosné és Papp Lajosné.*

### ENESEI HIRMONDÓ

Kiadja: Polgármesteri Hivatal

Enese

Megjelenik: havonta

Szerkesztők: Böcskei György, Élő

Gábor, Nagyné Döry

Andrea, Varga István

Felelős szerkesztő:

Mesterházy József

Nyomás: Text-Print Nyomdaipari

Kft., Győr, Mester u. 9.

Tel./Fax: 96/317-333/277, 278